

Direktiva o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga primjenjiva je na transnacionalno pružanje usluga u sektoru cestovnog prijevoza

Radnici iz Njemačke i Mađarske obavljali su posao vozača u okviru ugovora o zakupu vozila koji su se odnosili na međunarodni prijevoz i koji su sklopljeni između prijevoznika sa sjedištem u Erpu (Nizozemska), društva Van den Bosch Transporten BV, i dvaju sestrijskih društava, osnovanih u skladu s njemačkim pravom i u skladu s mađarskim pravom, koja pripadaju istom koncernu, a s kojima su vozači bili povezani. Opće pravilo tijekom dotičnog razdoblja bilo je da je zakup počinjao u Erpu te su prijevozi ondje završavali, ali većina prijevoza izvršenih na temelju ugovora o zakupu o kojima je riječ odvijala se izvan državnog područja Nizozemske. Društvo Van den Bosch Transporten, kao član Nizozemskog udruženja za prijevoz tereta, bilo je obuhvaćeno kolektivnim ugovorom primjenjivim na taj sektor (u daljnjem tekstu: KU za prijevoz tereta), sklopljenim između tog udruženja i Federatie Nederlandse Vakbeweging (Nizozemski savez sindikata, u daljnjem tekstu: FNV). Drugi kolektivni ugovor, primjenjiv, među ostalim, na sektor cestovnog prijevoza tereta uz naknadu i čije su odredbe bile u biti istovjetne odredbama KU-a za prijevoz tereta, bio je, za razliku od prvog, proglašen univerzalno primjenjivim. No, na temelju nacionalnog prava, poduzetnici koji su bili obuhvaćeni KU-om za prijevoz tereta izuzeti su od primjene tog drugog ugovora, pod uvjetom da poštuju prvi.

Prema FNV-ovu mišljenju, društvo Van den Bosch Transporten trebalo je, kada je angažiralo vozače iz Njemačke i Mađarske, na njih kao na upućene radnike u smislu Direktive o upućivanju radnika¹ primijeniti osnovne uvjete rada iz KU-a za prijevoz tereta. Budući da osnovni uvjeti rada koji su bili ugovoreni tim kolektivnim ugovorom nisu primijenjeni na te vozače, FNV je protiv tih triju prijevoznika podnio tužbu, koja je prihvaćena prvostupanjskom međupresudom. Žalbeni sud smatrao je, među ostalim, da zakupi o kojima je riječ ne ulaze u područje primjene Direktive o upućivanju radnika, s obzirom na to da se ona odnosi samo na zakupe koji se, barem uglavnom, obavljaju „na državnom području” druge države članice.

U tim je okolnostima Hoge Raad der Nederlanden (Vrhovni sud Nizozemske), odlučujući o žalbi FNV-a, uputio Sudu niz prethodnih pitanja koja se u biti odnose na uvjete pod kojima se može zaključiti da je došlo do upućivanja radnika „na državno područje države članice” u sektoru međunarodnog cestovnog prijevoza.

Ocjena Suda

Veliko vijeće Suda najprije navodi da se Direktiva o upućivanju radnika primjenjuje na transnacionalno pružanje usluga u sektoru cestovnog prijevoza. Naime, ta se direktiva u načelu primjenjuje na svako transnacionalno pružanje usluga koje uključuje upućivanje radnika, neovisno o dotičnom gospodarskom sektoru, i, za razliku od klasičnog instrumenta liberalizacije, njome se želi postići niz ciljeva koji se odnose na potrebu za poticanjem transnacionalnog pružanja usluga, uz istodobno osiguravanje poštenog tržišnog natjecanja i jamčenje poštovanja prava radnika. Stoga činjenica da pravni temelj navedene direktive ne sadržava odredbe o prijevozu ne može

¹ Direktiva 96/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1996. o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga (SL 1997., L 18, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 5., str. 127.)

isključiti iz njezina područja primjene transnacionalno pružanje usluga u sektoru djelatnosti cestovnog prijevoza, među ostalim, tereta.

Zatim, što se tiče pitanja jesu li dotični vozači upućeni radnici, Sud podsjeća na to da, kako bi se radnika smatralo upućenim „na državno područje države članice”, obavljanje njegova rada treba pokazivati dovoljnu vezu s tim državnim područjem. Postojanje takve veze određuje se u okviru opće ocjene elemenata kao što su narav djelatnosti koje dotični radnik obavlja na navedenom državnom području, stupanj intenziteta veze djelatnosti tog radnika s državnim područjem svake države članice u kojoj obavlja posao kao i udio koji te djelatnosti u toj državi predstavljaju u cijeloj usluzi prijevoza.

Konkretno, činjenica da vozač u međunarodnom cestovnom prijevozu kojeg je poduzetnik s poslovnim nastanom u jednoj državi članici ustupio poduzetniku s poslovnim nastanom u drugoj državi članici prima upute povezane sa svojim zadaćama i da te zadaće započinje ili dovršava u sjedištu tog drugog poduzetnika nije sama po sebi dovoljna da bi se smatralo da je taj vozač bio upućen na državno područje te druge države članice, u smislu Direktive o upućivanju radnika, ako obavljanje posla navedenog vozača, na temelju drugih čimbenika, ne pokazuje dovoljnu vezu s tim državnim područjem.

Sud usto pojašnjava da postojanje veze između poduzetnika koji su stranke ugovora o ustupanju radnika, u smislu da čine koncern, nije samo po sebi takve naravi da bi se odredio stupanj povezanosti obavljanja posla s državnim područjem države članice u koju su ti radnici poslani. Stoga postojanje takve veze nije relevantno za ocjenu postojanja upućivanja radnika.

Kad je riječ o posebnom slučaju kabotaže, na koju se primjenjuje Direktiva o upućivanju radnika te kao što to se to ističe Uredbom o međunarodnom cestovnom prijevozu tereta², Sud navodi da se kabotaža odvija u cijelosti na državnom području države članice domaćina, na temelju čega se može smatrati da obavljanje posla vozača u okviru takvih postupaka pokazuje dovoljnu vezu s tim područjem. Trajanje kabotaže nije bitno za ocjenu postojanja takva upućivanja, ne dovodeći u pitanje mogućnost, kojom države članice raspolažu na temelju te direktive, da se neke njezine odredbe ne primijene, među ostalim, odredbe o minimalnoj plaći, ako duljina upućivanja ne prelazi jedan mjesec.

Konačno, Sud podsjeća na to da, u slučaju upućivanja radnika, države članice moraju, na temelju te iste direktive, osigurati da dotični poduzetnici radnicima upućenima na njihovo državno područje jamče određen broj uvjeta zaposlenja koji su, među ostalim, određeni kolektivnim ugovorima proglašenim univerzalno primjenjivima, odnosno ugovorima kojih se moraju pridržavati svi poduzetnici na zemljopisnom području i u predmetnoj struci ili sektoru. Na pitanje je li kolektivni ugovor proglašen univerzalno primjenjivim treba odgovoriti s obzirom na primjenjivo nacionalno pravo. Međutim, Sud pojašnjava da taj pojam obuhvaća i kolektivni ugovor koji nije bio proglašen univerzalno primjenjivim, ali čije je poštovanje za poduzetnike na koje se primjenjuje uvjet za izuzeće od primjene drugog kolektivnog ugovora koji je pak proglašen univerzalno primjenjivim i čije su odredbe u biti istovjetne onima tog drugog kolektivnog ugovora.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 5536

Snimke s objave presude nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106

² Uredba (EZ) br. 1072/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o zajedničkim pravilima za pristup tržištu međunarodnog cestovnog prijevoza tereta (SL 2009., L 300, str. 72.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 7., svezak 5., str. 235. i ispravak SL 2015., L 82, str. 114.)